

ЕЛАБОРАТ - ДОДАТАК
ИЗМЈЕНЕ И ДОПУНЕ У ЕЛАБОРАТУ
ПРАВОСЛАВНА ТЕОЛОГИЈА

ФОЧА, 2019.

На XVIII сједници Наставно-научног вијећа Православног богословског факултета „Свети Василије Острошки“ у Фочи одржаној дана 11.07.2019. године, а у вези са чланом 115. Статута Универзитета у Источном Сарајеву, донијет је ПРИЈЕДЛОГ ОДЛУКЕ за измјене одређених силабуса на смјеру Православна теологија- општи. Измјене су пратиле закон о високом образовању и правила студирања које не прелазе 20 ECTS.

У прилогу:

[ПРИЈЕДЛОГ ОДЛУКЕ](#)

[ОДЛУКА СЕНАТА](#)

ИЗМИЈЕЊЕНИ СИЛАБУСИ:

СИЛАБУС ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ 2019

Назив предмета (српски и енглески)	Катихетика са методиком (Kathyhetika with methodology 1)					
Скраћени назив	Статус	Семестар	ECTS	Фонд часова (П+В+Л)		
	обавезни	VII	3	2	2	0
Шифра предмета:	07-1-099-7					
Школска година од које се програм реализује	2019/2020					
Врста и ниво студија, студијски програми: академске, први циклус, Православна теологија						
Условљеност другим предметима: нема						
Циљеви изучавања предмета: Циљ предмета је указати на димензије и схватања образовања и васпитања у Цркви, корелација у односу на помоћне научне области и припремати квалификоване кадрове за извођење вјерске наставе у црквеном и грађанском школству.						
Исходи учења - компетенције:						
Име и презиме наставника: др Владимир Ступар, ванредни професор						
Име и презиме сарадника: /						
Метод наставе и савладавање градива: Наставни план предвиђа сљедећу методологију савлађивања градива: 2 часа теоријске наставе (недељно) + 2 часа вјежбе (практичне вјежбе, семинарски рад-писмени рад студента који представља његово специјалистичко истраживање одређене црквено-историјске проблематике засновано на изворима и домаћој и страниј доступној литератури, консултације)						
Садржај предмета по седмицама:						
1	Тема 1. Увод у православну катихезу, увод, појам, циљ. Васпитање код старих Катајаца					
2	Тема 2. Космолошке основе образовања и васпитања. Васпитање у Индији					
3	Тема 3. Антрополошке основе образовања. Васпитање у Персији					

4	Тема 4.Богочовјек као Алфа и Омега образовања и васпитања. Васпитање у древној Египту
5	Тема 5.Тројични синергизам као основа образовања. Васпитање код древних Грка
6	Тема 6.Васпитни смисао Прве Божије заповјести. Педагошки принципи код Сократа, Аристотела и Платона.
7	<i>Први колоквиј</i>
8	Тема 8.Пад и гријех као обезображење човјека. Педагогија старих Римљана
9	Тема 9.Старозавјетна Божија педагогија. Синаити и њихов педагошки смисао
10	Тема 10.Васпитни смисао смрти. Исихазам и његов значај за православну педагогију
11	Тема 11.Васпитни смисао покајне туге; Свети Кирило и његове катихезе Васпитни карактер Старозавјетне заједнице и празника. Катихезе код Св. Јована Златоуста и његово „Васпитање дјецe“.
12	Тема 12. Литургијска катихеза као црквено-саборна. Катихетско учење код Св. Василија Великог и Св. Максима Исповједника
13	Тема 13.Катихеза као молитвено-покајна;Катихеза као иконична;педагошки рад Св. Кирила и Методија;Васпитни смисао брака;Св. Сава и његов педагошки рад. Васпитни смисао монаштва;
14	Групни рад и припрема за испит – остале активности
15	<i>Други колоквиј</i>
<p>Обавезе студената: Сваки студент је обавезан да редовно похађа наставу, уз консултације реализује све предвиђене вјежбе и задатке. Да одржи једну методску јединицу у Основној школи или да му се као практичан рад призна редовно предавање вјеронауке у Основној школи</p>	
<p>Литература: А ОСНОВНА: Радовић Амфилохије, Основи православног васпитања,Врњачка Бања 1993.; Св. Кирило Јерусалимски, Катихезе, Београд 2001.; Нелас Панајотис, Обожење у Христу, Београд 2001.; Георгије Шестун, Православна педагогија, Крагујевац 2013.; Шмеман Александар, Велики пост, Врњачка Бања 1999.; Колумзин Софија, Наша црква наша деца, Београд1996.; Драгомир Сандо, Основи православне педагогије, Београд 2019.; Ивица Живковић, Студије о верској настави православне Цркве, Београд 2019; Владимир Ступар, Црквена педагогија-педагогија Светог Духа, Фоча 2019; Драгомир Сандо, Богослужење као основа образовања и васпитања у Цркви, Београд 2009.; Панајотис Христу, Тајна Бога тајна човека, Београд 1997.; Михаил Кардамакис, Православна духовност, Манастир Хиландар Младен Вилотијевић, Дидактика I,II,III Том, Београд 2000.; Емил Каменов, Методика наставе веронауке, ПБФ 2012.; Леон Жлебник, Општа историја школства и педагошких идеја, Београд 1983.; Сандо Драгомир, Методика, Свети архијерејски синод СПЦ,2012.; Славољуб Лукић, Владимир Вуковић, Настава православне вјеронауке, Бања Лука,2011.,</p>	

Б) ПОМОЋНА: Свето Писмо Старог и Новог Завјета; Старечник, Нови Сад 2000.; Добротољубље I,II,III,IV Том, Манастир Хиландар; Васиљевић Максим, Светост. Божанска и људска, Београд 2010.; Радовић Амфилохије, Тајна Свете Тројице по Св. Григорију Палами, Манастир Острог; Игњатије Мидић, проблем смрти у хришћанској онтологији, Пожаревац 2012.; никола Хаџиниколау, Човјек биће на граници свијетова, Требиње 2006.; Атанасије Јевтић, Духовност православља, Београд 1990.; Данило Крстић, У почетку беше Смисао, Београд-Ваљево, Србиње 1996.; Љубица Радулашки, Сабране педагошке студије, Ненад Сузић и аутори, Интерактивно учење, Бања Лука 1999.; Ненад Сузић и аутори, Интерактивно учење III, Бања Лука 2001.; Ненад Сузић и аутори, Интерактивно учење IV, Учење учења, Бања Лука 2004.; Борислав Стевановић, Педагошка психологија, Београд 2000.; Педагошка енциклопедија I,II Том, Београд 1989.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Начин провјере знања: писмено и усмено

Критерији: Максималан број бодова по свим критеријима – **100**

1. Присуство и активности на предавањима и другим наставним активностима:
2. Тестови или колоквији (два у току семестра):
3. Писани радови (есеј, анализа пословног случаја и сл.):
4. Семинарски рад, семинар или презентација:
5. Други облици провјере знања:
6. Усмени испит:

Укупан збир потребних бодова за пролазну оцјену је 55.

Оцјене:

00 – 54 = 5 (FX, F)

55 – 64 = 6 (E)

65 – 74 = 7 (D)

75 – 84 = 8 (C)

85 – 94 = 9 (B)

95 – 100 = 10 (A)

Посебне напомене за предмет:

СИЛАБУС ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ 2019

Назив предмета (српски и енглески)		Катихетика са хришћанском педагогијом (Kathyhetika with christian pedagogy)				
Скраћени назив	Статус	Семестар	ECTS	Фонд часова (П+В+Л)		
КАХП	обавезни	VIII	3	2	2	0
Шифра предмета:		07-1-207-8				
Школска година од које се програм реализује			2019/2020			
Врста и ниво студија, студијски програми: академске, први циклус, Православна теологија						
Условљеност другим предметима: Положен испит из Катихетике са методиком 1						
Циљеви изучавања предмета: Циљ предмета је указати на димензије и схватања образовања и васпитања у Цркви, корелација у односу на помоћне научне области и припремати квалификоване кадрове за извођење вјерске наставе у црквеном и грађанском школству.						
Исходи учења - компетенције:						
Име и презиме наставника: др Владимир Ступар, ванредни професор						
Име и презиме сарадника: /						
Метод наставе и савладавање градива: Наставни план предвиђа сљедећу методологију савлађивања градива: 2 часа теоријске наставе (недељно) + 2 часа вјежбе (практичне вјежбе, семинарски рад-писмени рад студента који представља његово специјалистичко истраживање одређене црквено-историјске проблематике засновано на изворима и домаћој и страниј доступној литератури, консултације						
Садржај предмета по седмицама:						
1	Тема 1. Појам црквене педагогије, однос црквене педагогије и педагогије као друштвене науке					
2	Тема 2. Целовитост образовања кроз хришћанску педагогију					
3	Тема 3 Црквена педагогија и смрт, вечност и слобода					
4	Тема 4. Црквена педагогија – Бого.ове.анска педагогија, црквена педагогија и друштво.					

5	Тема 5.Васпитање човека у рају и његов пад
6	Тема 6. Промена човековог идентитета након пада
7	<i>Први колоквиј</i>
8	Тема 7.Васпитање у Цркви кроз историју
9	Тема 8.Есхатолошка димензија у васпитању и образовању црквене педагогије
10	Тема 9.Свете тајне и педагогија Цркве
11	Тема 10. Вероучитељ и његова улога у васпитно образовном процесу
12	Тема 11.Задаци православне верске наставе
13	Тема 12. Савременост верске наставе
14	Групни рад и припрема за испит – остале активности
15	<i>Други колоквиј</i>
<p>Обавезе студената: Сваки студент је обавезан да редовно похађа наставу, уз консултације реализује све предвиђене вјежбе и и задатке. Да напише дипломски рад на тему коју му одобри ментор.</p>	
<p>Литература: А) ОСНОВНА:Радовић Амфилохије, Основи православног васпитања,Врњачка Бања 1993.; Св. Кирило Јерусалимски, Катихезе, Београд 2001.; Нелас Панајотис, Обожење у Христу, Београд 2001.; Георгије Шестун, Православна педагогија, Крагујевац 2013.; Шмеман Александар, Велики пост, Врњачка Бања 1999.; Колумзин Софија, Наша црква наша деца, Београд1996.; Драгомир Сандо, Основи православне педагогије, Београд 2019.; Ивица Живковић, Студије о верској настави православне Цркве, Београд 2019.; Владимир Ступар, Црквена педагогија-педагогија Светог Духа, Фоча 2019.; Драгомир Сандо, Богослужење као основа образовања и васпитања у Цркви, Београд 2009.; Панајотис Христу, Тајна Бога тајна човека, Београд 1997.; Михаил Кардамакис, Православна духовност, Манастир Хиландар 1997.;</p> <p>Б) ПОМОЋНА: Свето Писмо Старог и Новог Завјета; Старечник, Нови Сад 2000.; Добротољубље I,II,III,IV Том, Манастир Хиландар; Васиљевић Максим, Светост. Божанска и људска, Београд 2010.; Радовић Амфилохије, Тајна Свете Тројице по Св. Григорију Палами, Манастир Острог; Игњатије Мидић, проблем смрти у хришћанској онтологији, Пожаревац 2012.; никола Хациниколау, Човјек биће на граници свијетова, Требиње 2006.; Атанасије Јевтић, Духовност православља, Београд 1990.; Данило Крстић, У почетку беше Смисао, Београд-Ваљево, Србиње 1996.; Љубица Радулашки, Сабране педагошке студије, Београд; Kurz, Helmut, Methoden des Religions-unterichts, Koesel, 1992.; Adam Gotfried, Lachmann Rainer, Methodisches Kompedium fier den Religionsunterricht, Goettingen 1993.;</p>	

Облици провјере знања и оцјењивање:**Начин провјере знања:** писмено и усмено**Критерији:** Максималан број бодова по свим критеријима – **100**

1. Присуство и активности на предавањима и другим наставним активностима:
2. Тестови или колоквији (два у току семестра):
3. Писани радови (есеј, анализа пословног случаја и сл.):
4. Семинарски рад, семинар или презентација:
5. Други облици провјере знања:
6. Усмени испит:

Укупан збир потребних бодова за пролазну оцјену је 55.

Оцјене:

00 – 54 = 5 (FX, F)

55 – 64 = 6 (E)

65 – 74 = 7 (D)

75 – 84 = 8 (C)

85 – 94 = 9 (B)

95 – 100 = 10 (A)

Посебне напомене за предмет:

Назив предмета: ПАСТИРСКО БОГОСЛОВЉЕ СА ПСИХОЛОГИЈОМ						
Скраћени назив	Статус	Семестар	ЕСПБ	Фонд часова(П+А+Л)		
ПБПС	Обавезни	VI	3	2	1	0
Шифра предмета: 07-1-206-6						
Школска година од које се програм реализује				2007/2008.		
Врста и ниво студија, студијски програми: <i>Академске основне студије Богословског факултета Св. Василија Острошког, (студије трају 8 семестара, односно 240 ЕЦТС кредита).</i>						
Условљеност другим предметима: <i>Положен испит из Пастирског богословља са омилитиком</i>						
Циљеви изучавања предмета: <i>Циљ наставе Пастирског богословља са психологијом јесте да студенте упозна са основним принципима психологије и начинима на које се савремена психолошка наука може повезати са теологијом и адекватно употребити у свештенослужењу и религијској едукацији, нпр. у веронауци. Студенти треба да се упознају са пасторалном и психолошком методологијом, терминологијом и основном литературом из обе научне области.</i>						
Исходи учења-компетенције: <i>Студент по завршетку наставе стиче знања неопходна за академско бављење темама које се тичу споја пасторалне теологије и психологије; упућен је у релевантну литературу обе научне дисциплине; развија неопходне вештине за адекватан душебрижнички рад, како свештенослужитељске тако и психолошке; стиче неопходне вештине комуникације за рад у парохијском и школском окружењу.</i>						
Име и презиме наставника и сарадника: <i>ред. проф. др Љубивоје Стојановић, в.асс. Ведран Голијанин</i>						
Метод наставе и савладавање градива: <i>Предавања, вежбе, консултације. Индивидуална израда задатака по прецизно приложеном програму, усмене дебате.</i>						
Садржај предмета по седмицама:						
1 <i>Пастирско богословље и психологија: душебрижничтво као мултидисциплинарни подухват (п). Расправа о могућим начинима спајања теологије и психологије (в).</i>						
2 <i>Биолошке основе човекове психологије и светоотачка антропологија и психологија: анализа и поређење теорија (п). Анализа православне аскетске антропологије и њене релевантности у животу савременог човека (в).</i>						
3 <i>Развојна психологија и богословски приступ човековом психичком развоју (п). Светописамска и отачка учења о човековој души у поређењу са савременим теоријама (в).</i>						
4 <i>Свест, учење и когнитивни процес; ум и срце, сазнање и богопознање (п). Анализа отачких текстова аве Евагрија, Светог Макарија Египатског и Светог Григорија Паламе – основне идеје и термини православне психологије личности (в).</i>						
5 <i>Психологија личности и богословље личности: основне поставке две теорије, путеви срастања и размимоилажења (п). Поређење кападокијског богословља личности са савременим (психолошким) одређењима личности (в).</i>						
6 <i>Биолошки и социјални фактори у развоју личности; биолошка и еклисијална ипостас (п). Расправа о начинима човекове егзистенције на основу сцетописамских и светоотачких текстова (в).</i>						
7 <i>Први колокиј</i>						
8 <i>Теологија и психоанализа: Сигмунд Фројд и Карл Густав Јунг (п). Анализа текстова Фројда и Јунга (в).</i>						
9 <i>Жан Пијаже и дечија психологија (п). Анализа Пијажеових текстова (в).</i>						
10 <i>Логотерапија у теолошком контексту (п). Расправа о примењивости логотерапије у православној духовничкој пракси (в).</i>						
11 <i>Исповест и психопатологија (п). Расправа о исповести као потенцијалном контексту лечења психичких обољења (в).</i>						
12 <i>Психички поремећаји из теолошке перспективе (п). Светописамска и светоотачка сведочанства о психичким поремећајима, питање слободе, страдања и теодикеје (в).</i>						
13 <i>Теологија и психологија у заједничтву: употреба психолошких достигнућа у духовном лечењу човека (п). Анализа текстова Владете Јеротића (в).</i>						
14 <i>Групни рад и припрема за испит – остале активности</i>						

Назив предмета: ПАСТИРСКО БОГОСЛОВЉЕ СА ОМИЛИТИКОМ

15 Други колоквиј.

Обавезе студента: Сваки студент је обавезан да редовно похађа наставу, присуствује вежбама и да уз консултације реализује све предвиђене наставне обавезе..

Литература:

А)ОСНОВНА:

- 1) Љубивоје Стојановић, *Свештенослужење у мултидисциплинарном контексту*
- 2) Никола Рот, *Општа психологија*
- 3) Никола Рот, *Психологија личности*

Б)ПОМОЋНА:

- 1) Љубивоје Стојановић, *Хришћани у свету*
- 2) Владета Јеротић, *Неуротичне појаве нашега времена*
- 3) Владета Јеротић, *Хришћанство и психолошки проблеми човека*

Облици провјере знања: писмено и усмено

Колоквијуми

Посвећеност настави

Писање есеја и беседа

Усмена анализа, вежбе и учешће у дебатама

Критерији: Максималан број бодова по свим критеријима – **100**

1. Присуство и активности на предавањима и другим наставним активностима: **15**
2. Тестови или колоквији (два у току семестра): **20**
3. Писани радови (есеј, анализа пословног случаја и сл.): **20**
4. Семинарски рад, семинар или презентација:
5. Други облици провјере знања: **15**
6. Усмени испит: **30**

Укупан збир потребних бодова за пролазну оцјену је 55

Оцјене: 00 – 54 = 5 (FX, F), 55 – 64 = 6 (E), 65 – 74 = 7 (D), 75 – 84 = 8 (C), 85 – 94 = 9 (B), 95 – 100 = 10 (A).

Оптерећење студента по предмету:

Фонд часова/наставно оптерећење (седмично): Укупно наставно оптерећење (у сатима семестрално)

$$X*15+Y*15+Z*15=W$$

$$30+15+0=45h$$

Укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално)

$$2*15*1,5+1*15*1,5+0*15*1,5=T$$

$$45+23+0=68h$$

Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): $W + T = U_{opt}$ сати семестрално

$$45h + 68h = 113h = U_{opt}$$

Посебне напомене за предмет: Предавања, вежбе и консултације изводе се кроз индивидуални рад са студентима. Део предавања изводи се за групу, оптималан број студената за групу је 4-5 макс.8.

Скраћени назив	Статус	Семестар	ЕСПБ	Фонд часова(П+А+Л)		
ПБОМ	обавезни	V	3	2	1	0
Шифра предмета: 07-1-087-5						
Школска година од које се програм реализује				2007/2008.		
Врста и ниво студија, студијски програми: <i>Академске основне студије Богословског факултета Св. Василија Острошког, (студије трају 8 семестара, односно 240 ЕЦТС кредита).</i>						
Условљеност другим предметима: <i>Нема</i>						
Циљеви изучавања предмета: <i>Циљ наставе Пастирског богословља са омилитиком је да припреми студенте за комуникацију са светом и човеком у конкретном делу сведочења истина вере. На основу библијских и светоотачких примера, као и многих других историјских сведочанства изграђује се исправно знање о потребној добронамерности према другом и другачијем, што је битна претпоставка за добру животну комуникацију. Такође је важно да се разуме потреба и важност црквених беседа које изграђују конкретну заједницу, али и ненасилно позивају свакога ко пожели да буде заједничар у љубави. Тако се оспособљавају студенти да буду добронамерни сведоци ненаметљивих истина вере, који уважавају мишљење и став другог и другачијег, што истински доприноси комуникацији и јединству многих у различитости.</i>						
Исходи учења-компетенције: <i>Студент по завршетку наставе стиче основне предуслове за академско бављење темама из области пасторалне теологије, реторике и омилитике; упућен је у релевантну литературу како православног, тако и римокатоличког и протестантског Пастирског богословља; развија неопходне вештине за писање и излагање црквених беседа; стиче неопходне вештине комуникације за рад са парохијанима.</i>						
Име и презиме наставника и сарадника: <i>проф. др Љубивоје Стојановић, в.асс. Ведран Голијанин</i>						
Метод наставе и савладавање градива: <i>Предавања, вежбе, консултације. Индивидуална израда задатака по прецизно приложеном програму, усмене дебате.</i>						
Садржај предмета по седмицама:						
1 <i>Договор о примарној и секундарној литератури. Избор тема за проповеди које ће произносити студенти и распоред излагања по азбучном реду</i>						
2 <i>Циљеви и задаци науке Пастирског богословља и Омилитике (п). Анализа беседа које су студенти слушали претходне недеље на Литургији (в)</i>						
3 <i>Објашњење термина: Пастирско богословље, пастирство, пастир, Омилитика, омилџа. Библијске основе пастирског служења, Реч Божија коју говоре старозаветни пророци, Христос, апостоли, епископи, свештеници (п). Анализа једне библијске беседе (в)</i>						
4 <i>Богочовечанска димензија пастирства, Бог и човек заједно у делу спасења света и човека. Библијска сведочења о саобраћању Бога и човека у том делу (п).Анализа Беседе на гори из омилитичке перспективе (в)</i>						
5 <i>Однос свештенослужитеља према свету и човеку из перспективе литургијског догађаја (п). Анализа Христове Првосвештеничке молитве из омилитичке перспективе (в)</i>						
6 <i>Пастирско призивање (п) Анализа Христове беседе о Добром пастиру (в)</i>						
7 <i>Први колокиј</i>						
8 <i>Покајање и исповест као велики изазови у свештенослужењу (п) Анализа Христове приче о блудном сину (в)</i>						
9 <i>Епитимија као лек за све а не као казна непослушнима (п) Анализа приче о Закхеју (в) Проповед студента по распореду (о)</i>						
10 <i>Причешће као дар многим а не као награда послушним, достојним и заслужним (п). Анализа Христове приче о свадби Царевог Сина (в) Проповед студента по распореду (о)</i>						
11 <i>Свештеник као проповедник (п) Анализа проповеди апостола Павла на Ареопагу (в) Проповед студента по распореду (о)</i>						

12 Апостолске проповеди (п) Анализа проповеди Архиђакона Стефана (в) Проповед студента по распореду (о)
13 Експликативна омилија и Златни век црквеног беседничтва (п) Анализа проповеди Светога Јована Златоустог, Григорија Богослова... (в) Проповед студента по распореду (о)
14 Групни рад и припрема за испит – остале активности
15 Други колоквиј
Обавезе студента: Сваки студент је обавезан да редовно похађа наставу, присуствује вежбама и да уз консултације реализује све предвиђене наставне обавезе..
Литература: А)ОСНОВНА: 1) Љубивоје Стојановић, <i>Пастирско служење</i> 2) Љубивоје Стојановић, <i>Црквена проповед</i> Б)ПОМОЋНА: 1) Љубивоје Стојановић, <i>Пастирско богословље са мисионарством</i> 2) Антоније Храповицки, <i>Пастирско богословље</i>
Облици провјере знања: писмено и усмено Колоквијуми Посвећеност настави Писање есеја и беседа Усмена анализа, вежбе и учешће у дебатама
Критерији: Максималан број бодова по свим критеријима – 100 1. Присуство и активности на предавањима и другим наставним активностима: 15 2. Тестови или коловији (два у току семестра): 20 3. Писани радови (есеј, анализа пословног случаја и сл.): 20 4. Семинарски рад, семинар или презентација: 5. Други облици провјере знања: 15 6. Усмени испит: 30
Укупан збир потребних бодов за пролазну оцјену је 55
Оцјене: 00 – 54 = 5 (F), 55 – 64 = 6 (E), 65 – 74 = 7 (D), 75 – 84 = 8 (C), 85 – 94 = 9 (B), 95 – 100 = 10 (A).
Оптерећење студента по предмету: Фонд часова/наставно оптерећење (седмично): Укупно наставно оптерећење (у сатима семестрално) $X*15+Y*15+Z*15=W$ $30+15+0=45h$ Укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) $2*15*1,5+1*15*1,5+0*15*1,5=T$ $45+23+0=68h$ Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): $W + T= U_{opt}$ сати семестрално $45h + 68 h = 113h = U_{opt}$
Посебне напомене за предмет: Предавања, вјежбе и консултације изводе се кроз индивидуални рад са студентима. Део предавања изводи се за групу, оптималан број студената за групу је 4-5 макс.8.